

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Net op zee Hollandse Kust (Zuid)

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

21 december 2017 / projectnummer: 3090

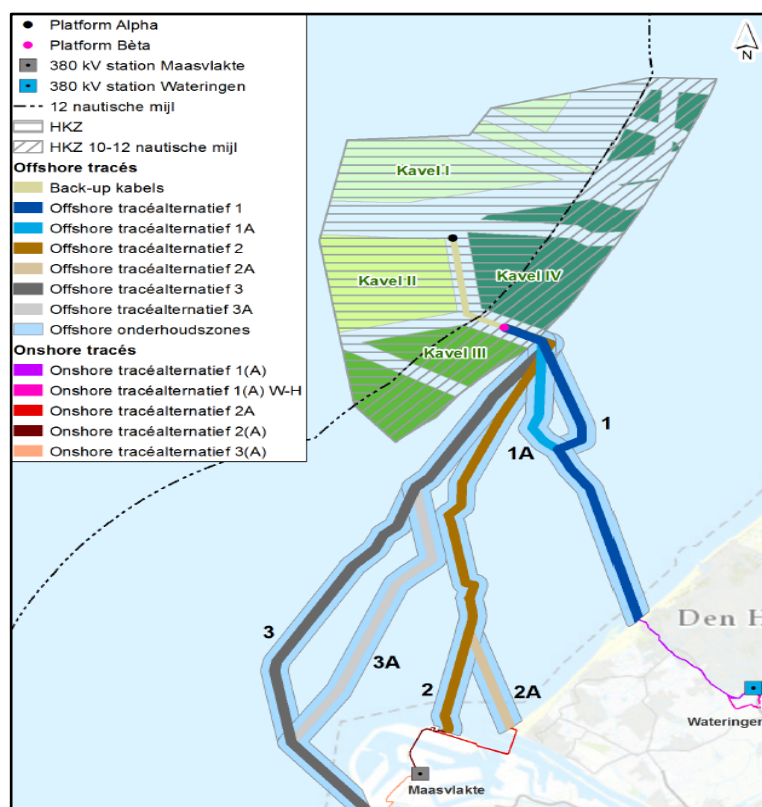

1. Oordeel over het MER en de aanvulling daarop

TenneT wil toekomstige windparken in het windenergiegebied Hollandse kust (zuid) (hierna HKZ) aansluiten op het elektriciteitsnet. Om deze parken aan te sluiten moet een zogenaamd net op zee (NOZ) gerealiseerd worden. Vervolgens wordt het NOZ via ondergrondse landkabels en een nieuw transformatorstation op een bestaand hoogspanningsstation aangesloten. De ministers van Economische Zaken en Klimaat, en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besluiten binnenkort over het hiervoor benodigde inpassingsplan en de diverse vergunningen. Voorafgaand hieraan zijn de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport (MER). De ministers hebben de Commissie gevraagd het rapport te toetsen op juistheid en volledigheid.

Voorgeschiedenis

Eerder hebben de ministers in overleg met de betrokken gemeenten en de provincie Zuid-Holland het voorkeursalternatief (verder VKA, zie tracé 2 op figuur 1) geselecteerd, namelijk aanlanding van de kabel op Maasvlakte 2. De milieugevolgen van het VKA en alternatieve tracés van de kabel zijn onderzocht en vergeleken in een concept-MER en een afwegingsnotitie voorkeursalternatief. De Commissie adviseerde hier eerder ook over.¹

Figuur 1, onderzocht alternatieven NOZ HKZ, tracé 2 is het VKA (bron: MER NOZ HKZ).

Bevindingen aanvulling op het MER

In haar voorlopige oordeel² concludeerde de Commissie dat het MER bijna compleet was en alleen op het onderdeel natuur (effecten op de Bruinvis) nog informatie ontbrak. De

¹ Zie <http://commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/3090>.

² http://api.commissiemer.nl/docs/mer/p30/p3090/3090_vts_voorlopig_toetsingsadvies.pdf.

aanvulling gaat hierop in. Uit de aanvulling blijkt ook dat het negatieve effect van heiwerkzaamheden van de platforms voor NOZ HKZ op de Bruinvis niet verwaarloosbaar is. Ook is aangegeven dat om deze reden in de ontwerpvergunning (strengere) voorschriften zijn opgenomen om onderwatergeluid te beperken. Uit de aanvulling blijkt dat hierdoor (ook) in cumulatie met de aanleg van de offshore windparken van NOZ HKZ (kavels I t/m IV) negatieve effecten op de staat van instandhouding van de Bruinvis zijn uit te sluiten. De Commissie vindt dat hiermee voldoende informatie over de Bruinvis beschikbaar is gekomen.

Oordeel

De Commissie concludeert dat met het MER en de aanvulling tezamen er goede en complete milieu-informatie beschikbaar is gekomen voor de te maken (milieu)afwegingen over het NOZ HKZ.

In het volgende hoofdstuk licht zij haar oordeel toe. In haar voorlopig toetsingsadvies² heeft de Commissie aanbevelingen gedaan over monitoring van de meeuwenkolonie op de Maasvlakte 2 en monitoring van de bodemdynamiek ter plaatse van de kabels in de zeebodem. Deze worden in dit advies niet herhaald.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Onderwatergeluid heiwerkzaamheden aanleg platform

Wat stond er in het MER?

In de aanlegfase leidt het heien van de funderingspalen van de offshoreplatforms tot tijdelijke verstoring van de leefomgeving van Bruinvissen door onderwatergeluid. In het MER worden nadelige gevolgen voor de staat van instandhouding van de Bruinvis uitgesloten, evenals gevolgen voor de Natura 2000-gebieden waar een instandhoudingsdoelstelling voor deze soort geformuleerd is. Deze conclusie is getrokken voor het voornemen afzonderlijk als ook in cumulatie met andere plannen en projecten.

In de Passende beoordeling is de verstoring van de leefomgeving van Bruinvissen door de aanleg van platforms beschreven. Ook zijn mitigerende maatregelen vermeld.³ De additionele verstoring door heien ten behoeve van de platforms, naast de heiwerkzaamheden voor de offshore windturbines, is substantieel. Tegelijkertijd meldt de Passende beoordeling⁴ dat het effect van onderwatergeluid bij NOZ HKZ slechts een kleine bijdrage zal geven aan het gecumuleerde effect met de aanleg van de windturbines, ervan uitgaande dat het 'onderheien' van de windturbines veel omvangrijker zal zijn. Dit lijkt in tegenspraak. Daarnaast is vermeld dat het logisch is om de cumulatie te beschouwen in de studies voor de aanleg van de windturbines. De Commissie constateert dat de milieueffectrapporten voor de kavelbesluiten voor de offshore windparken deze informatie niet bevatten.

De Commissie is nagegaan of zij uit de MER'en over Net op Zee en de kavelbesluiten voor de windparken in windenergiegebied Hollandse Kust tezamen kan concluderen dat verslechtering van de staat van instandhouding van de Bruinvis is uit te sluiten. Hoewel de Commissie het aannemelijk acht dat geen ontoelaatbare effecten optreden kan zij die conclusie zelf niet

³ Pagina 50 en 51.

⁴ MER deel B, pagina 95 en Passende beoordeling pagina 67.

goed uit de stukken herleiden. Enerzijds geven de in het MER bepaalde 'Bruinvisverstoringsdagen'^{5,6}, in samenhang met de in de MER'en voor de kavelbesluiten van de windparken Hollandse Kust Zuid, kavel 1 t/m 4) bepaalde verstoringsdagen⁷ een beeld van de cumulatieve verstoring. Anderzijds is onduidelijk in hoeverre bij de in het MER en de Passende beoordeling vermelde mitigerende maatregelen (waaronder de te hanteren onderwatergeluidsnorm) rekening wordt gehouden met cumulatieve effecten op de Bruinvis door de aanleg van de windturbines in de kavels van HKZ. De ontwerp vergunning Wet natuurbescherming⁸ stelt mogelijk strengere voorschriften voor dan volgens het MER nodig is om (cumulatieve) negatieve effecten op Bruinvissen te voorkomen⁹ maar dit wordt in de vergunning niet verder toegelicht.

Wat staat er in de aanvulling op het MER?

De aanvulling beschrijft de cumulatieve effecten van onderwatergeluid op Bruinvissen door heiwerkzaamheden voor de funderingen van platforms en voor de windturbines.

De aanvulling laat zien dat:

- de effecten op de Bruinvis van NOZ HKZ nu wel in cumulatie met de kavels van HKZ zijn beoordeeld;
- het aantal heidagen door NOZ HKZ ten opzichte van die van de kavels toeneemt met 6–10%. Het effect op de Bruinvis neemt met dit percentage toe indien er in die periode geen gelijktijdige heiwerkzaamheden plaatsvinden voor de fundering van offshore windturbines. De aanvulling herbevestigt dat het effect van heiwerkzaamheden van de platforms voor NOZ HKZ op de Bruinvis niet verwaarloosbaar is;
- om bovenstaande redenen in de ontwerpvergunning (strengere) voorschriften over onderwatergeluid zijn opgenomen om onaanvaardbare gevolgen voor Bruinvissen te voorkomen;
- met in acht neming van deze voorschriften in cumulatie met de aanleg van de offshore windparken van NOZ HKZ (kavels I tot en met IV) ook in een worst-case situatie negatieve effecten op de staat van instandhouding van de Bruinvis zijn uit te sluiten.

De Commissie vindt dat hiermee voldoende informatie over de Bruinvis beschikbaar is gekomen.

Aanbeveling

In het MER en de aanvulling wordt gesproken over een normstelling van een reductie van 255 Bruinvissen per kavel alsmede de norm van 255 verstoorde Bruinvissen. Het gaat om dezelfde norm uit het SER-akkoord, die over populatieafname spreekt.¹⁰ De Commissie vindt het onduidelijk dat 'reductie' en 'verstoorde' en 'populatieafname' door de rapporten heen als synoniemen gebruikt worden. Uit het SER-akkoord blijkt dat de populatieafname niet meer dan 255 dieren per windpark mag bedragen. De termen reductie en verstoring zijn beide niet per

⁵ Ofwel het aantal verstoorde Bruinvissen per dag maal het aantal verstoringsdagen.

⁶ De berekende hoeveelheid Bruinvisverstoringsdagen bedraagt minimaal 3.411 (herfst, ondergrens bij een aangenomen verstoringsduur per heisessie van 8 uur) en maximaal 179.520 (maart, bovengrens bij een aangenomen verstoringsduur per heisessie van 48 uur), en voor heien in de zomer minimaal 4.094 en maximaal 138.096 dagen. In de Passende beoordeling is het aantal verstoringsdagen niet doorvertaald naar populatiereductie.

⁷ Zie bijvoorbeeld pagina 165 van het MER voor kavel III, <http://commissiemer.nl/projectdocumenten/00002272.pdf?documenttitle=Milieueffectrapport%20Kavel%20III.pdf>.

⁸ https://www.rvo.nl/sites/default/files/2017/10/Wbn_ontwerpvergunning_def_0.pdf, pagina 3.

⁹ Namelijk ten opzichte van in paragraaf 6.2.4 van de Passende beoordeling: 1) een strengere geluidsnorm, 2) geen toegestane overschrijding van de geluidsnorm (met maximaal 2 dB re 1 µPa_{2s} SEL1) bij de eerste 10 palen en 3) strengere voorwaarden voor onderwatergeluidsmetingen.

¹⁰ Zie bijlage 2 van de aanvulling.

definitie gelijk aan sterfte of populatieafname. De Commissie vraagt daarom bij toekomstige projecten en daarbij ondersteunende ecologische documenten (bijvoorbeeld actualisaties van het Kader Ecologie en Cumulatie) aandacht voor een eenduidige en ecologisch passende naamgeving.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Hoe toetst de Commissie?

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Wie zit er in de werkgroep?

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Poppe de Boer

Theo Fens

Sjoerd Harkema (secretaris)

Kees Linse (voorzitter)

Rob Vogel

Wat zijn de besluiten waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld?

Inpassingsplan en diverse vergunningen.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. <http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan wanneer dit het geval is. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D24.1/2 en vanwege de Passende beoordeling die nodig is vanwege mogelijke effecten op Natura 2000 -gebieden.

Wie besluit over Net op zee Hollandse Kust (zuid)?

De ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Wie neemt het initiatief?

TenneT.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen, voor zover relevant voor het milieueffectrapport in haar advies verwerkt. De aanvulling op het MER heeft niet ter visie gelegen. De Commissie heeft logischerwijs hierover ook dan geen zienswijzen en adviezen ontvangen.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3090](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

